

Tato stránka byla přeložena pomocí strojového překladu [Odkaz]. Strojové překlady mohou obsahovat chyby, které mohou snižovat jejich srozumitelnost a přesnost. Veřejný ochránce práv nenese žádnou odpovědnost za případné nesrovnalosti. Pokud chcete mít nejspolehlivější informace a právní jistotu, podívejte se na původní znění v angličtině (odkaz viz výše). Více informací naleznete v naší [politice týkající se jazyků a překladů](#) [Odkaz].

Rozhodnutí ve věci 874/2020/MIG týkající se způsobu, jakým Evropská komise řešila stížnost na to, jak místopředsedkyně Komise pro demokracii a demografii veřejně reagovala na kritické zpravodajství ve sdělovacích prostředcích

Rozhodnutí

Případ 874/2020/MIG - Otevřeno dne 29/06/2020 - Rozhodnutí ze dne 26/03/2021 -
Dotčený orgán Evropská komise (Další šetření není důvodné) |

Případ se týkal stížnosti na Evropskou komisi, v níž byly vyjádřeny obavy ohledně toho, jak místopředsedkyně Komise pro demokracii a demografii veřejně reagovala na kritické zpravodajství ve sdělovacích prostředcích, zejména pokud jde o komentáře, které učinila během chorvatského kontaktního televizního pořadu. Stěžovatelka se domnívala, že prohlášení místopředsedkyně nejsou slučitelná s jejími povinnostmi komisařky, a nebyla spokojena s tím, jak Komise reagovala na obavy vyjádřené v její stížnosti.

Veřejná ochránkyně práv zjistila, že prohlášení místopředsedkyně lze chápat tak, že sdělovací prostředky by neměly vysílat ani zveřejňovat kritické komentáře k veřejným činitelům. Skutečnost, že prohlášení byla jako taková vnímána, se jasně odráží v reakci veřejnosti, včetně této stížnosti a následného informování o incidentu ve sdělovacích prostředcích. Veřejná ochránkyně práv proto shledala, že tato prohlášení byla nevhodná.

Po tomto incidentu vyjádřily místopředsedkyně i Komise silnou podporu svobodě projevu a svobodě a pluralitě sdělovacích prostředků. Místopředsedkyně dále objasnila, že jejím záměrem nebylo oslabit nezávislost sdělovacích prostředků.

Veřejná ochránkyně práv sice tato vysvětlení vítá, vyjadřuje však politování nad tím, že ani Komise, ani místopředsedkyně se v souvislosti s incidentem neomluvily. To mohlo vést k určitému uznání znepokojení veřejnosti, pokud jde o komentáře.

Veřejná ochránkyně práv uzavírá své šetření a vyzývá Komisi, aby komisařům připomněla, že

pokud činí veřejná prohlášení, je třeba postupovat s náležitou opatrností.

Skutečnosti předcházející stížnosti

1. Dne 25. dubna 2020 se volající v místní televizní show [1] v Chorvatsku zeptal na to, jak místopředsedkyně Komise pro demokracii a demografii, paní Dubravka Šuica [2], získala své bohatství.

2. **Místopředseda** Komise pozval na výstavu a komentoval prohlášení, která o ní učinila. Podle přepisu [3] místopředsedkyně mimo jiné řekla novináři, který televizní pořad hostil: „(...) *Moje přání by bylo, abyste nějak zabránili mluvit tímto způsobem o každém jednotlivci, Chorvatské, Chorvatské ženě nebo občance této země. Je mi opravdu líto, jestli vaše show chce získat popularitu tímto způsobem ... Jsem kmotrou vaší televize v Dubrovniku a jsem velmi rád, že bych to mohl být v té době. Je mi však opravdu líto, že dovolíte občanům házet na mě odpadky, kaly, bláto. Také řekla, že volající, který vznesl obvinění, „samozřejmě má právo na svůj názor, ale já mám právo na svou obhajobu a mám právo vás varovat, že to není správné“* [4].

3. Když televizní pořad nevysílal následující dva dny, existovaly veřejné spekulace, že to bylo spojeno s incidentem.

4. Krátce po incidentu mluvčí Komise komentoval vystoupení místopředsedkyně v televizním pořadu jako odpověď na otázku novináře. [6] Prostorka uvedla, že „*místopředsedkyně vyjadřuje a potvrzuje svou nezmenšenou podporu nezávislosti sdělovacích prostředků, svobody projevu a informací a chce poukázat na to, že televizní dům v Dubrovniku byl otevřen během jejího funkčního období jako starostka tohoto města, takže zjevně podporuje jeho činnost*“. Mluvčí uvedla, že místopředsedkyně odmítla tvrzení, že měla vliv na to, zda je televizní pořad vysílán.

5. Dne 30. dubna 2020 stěžovatel, chorvatský občan, kontaktoval Komisi, aby vyjádřil obavy ohledně prohlášení místopředsedkyně v televizním pořadu, a tvrdil, že vyjádřil obavy ohledně její objektivity a nestrannosti.

6. Dne 11. května 2020 Komise odpověděla, že „[Komise] a místopředseda Šuica přikládají zásadní význam svobodě projevu a svobodě a pluralitě sdělovacích prostředků, což jsou základní evropské hodnoty zakotvené v Listině základních práv Evropské unie“. Dodal, že vzhledem k tomu, že pořad byl vysílán, místopředsedkyně Šuica rovněž zopakovala svou podporu těmto svobodám a že neměla v úmyslu narušit nezávislost dotčené televizní stanice nebo novinářky.

7. Vzhledem k nespokojenosti s odpovědí Komise se stěžovatel obrátil na veřejného ochránce práv.

Šetření

8. Veřejná ochránkyně práv zahájila šetření ohledně toho, jak Komise vyřizovala stížnost týkající se toho, jak místopředseda Šuica veřejně reagoval na kritické mediální pokrytí.

9. V průběhu šetření obdržela veřejná ochránkyně práv odpověď Komise na její žádost o připomínky [7] , včetně informací o tom, jak zajišťuje, aby komisaři byli informováni o svých povinnostech podle jejího kodexu chování [8] . Stěžovatel se poté k odpovědi Komise vyjádřil. Veřejná ochránkyně práv rovněž zohlednila následnou odpověď Komise na dvě stížnosti, které obdržela ohledně přiměřenosti kodexu chování [9] .

Argumenty předložené veřejnému ochránci práv

10. Stěžovatel se domníval, že prohlášení místopředsedy k televiznímu pořadu jsou nepřijatelná a jsou v rozporu se základními zásadami EU. Tvrdila, že lidé z řad veřejnosti by měli mít možnost klást otázky ohledně bohatství politiků.

11. Pokud jde o odpověď Komise na její stížnost, stěžovatelka se obávala, že se Komise k prohlášením místopředsedkyně výslovně nevyjádřila, ale pouze zopakovala, že místopředsedkyně potvrdila svou podporu svobodě projevu. Podle jejího názoru měla Komise požádat místopředsedkyni, aby uznala její chybu a omluvila se. Komise jí měla rovněž dát „oficiální varování“ , že tato prohlášení jsou nesnesitelná.

12. Ve své odpovědi veřejnému ochránci práv Komise zopakovala význam svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků. Komise rovněž uvedla, že veřejně potvrdila, že to zahrnuje „svobodu vysílat nebo publikovat prohlášení kritizující veřejné osobnosti“ .

13. Komise dospěla k závěru, že místopředsedkyně objasnila svá prohlášení „aby rozptýlila veškerá možná nedorozumění, která by tato prohlášení mohla vytvořit v rámci části veřejnosti“ .

14. Komise rovněž vysvětlila, že v rámci postupu jmenování musí komisaři odpovídat na otázky týkající se svých povinností a že většina současných komisařů ve svých odpovědích výslovně odkazuje na kodex chování [10] . Na začátku svého funkčního období byly novým komisařům poskytnuty informace o kodexu chování. Kromě toho byli noví zaměstnanci kabinetu komisařů (dále jen „kabineta“) informováni o svých etických povinnostech a o etických povinnostech svého komisaře a absolvovali odbornou přípravu v této věci, aby byli nápomocni svému komisaři při dodržování a plnění jejich povinností v jejich každodenní práci. Komise rovněž zdůraznila, že komisařům je poskytována administrativní podpora v souvislosti s jejich povinnostmi vyplývajících z kodexu chování po celou dobu jejich funkčního období i po něm.

15. V odpovědi stěžovatelka kritizovala skutečnost, že místopředsedkyně nevyjádřila svou podporu nezávislosti sdělovacích prostředků a svobodě projevu osobně, ale prostřednictvím mluvčího Komise.

16. Stěžovatel dále upozornil na skutečnost , že místopředsedkyně se několik týdnů po dotčeném incidentu zúčastnila videoklipu kampaně podporujícího volební kampaň chorvatské

politické strany, k níž je přidružena. [11] Vzhledem k tomu, že je to rovněž v rozporu s kodexem chování, stěžovatel se tázal, zda je místopředsedkyně s kodexem skutečně obeznámena.

17. Ve své odpovědi na tento incident Komise uznala, že došlo k chybám ve videu kampaně, a přislíbila, že vypracuje pokyny, které objasní, jak by měla být příslušná pravidla stanovená v kodexu chování uplatňována v praxi [12].

Hodnocení veřejného ochránce práv

18. Vzhledem k jejich úloze nejvyšších státních zaměstnanců výkonné moci EU se očekává, že komisaři budou dodržovat nejvyšší etické standardy [13]. Při veřejném projevu by měli zajistit, aby jejich prohlášení nezpochybňovala jejich bezúhonnost nebo důstojnost svého úřadu [14]. Komisaři by proto měli ve svých veřejných projevech uplatňovat přiměřenou diskreční pravomoc [15].

19. S ohledem na tyto zásady a vzhledem k zásadnímu významu svobody projevu a svobody a plurality sdělovacích prostředků v demokratické společnosti se veřejná ochránkyně práv domnívá, že je třeba se vyhnout jakémukoli prohlášení komisaře, které by mohlo být *vnímáno* jako pokus potlačit kritické mediální pokrytí.

20. Poté, co veřejná ochránkyně práv přezkoumala přepis prohlášení místopředsedy v dotčeném televizním pořadu, domnívá se, že by mohla být chápána jako touha potlačit diskusi o jejím bohatství nebo naznačit, že sdělovací prostředky by neměly vysílat ani zveřejňovat kritické komentáře o veřejných činitelích obecně. Skutečnost, že její připomínky byly vnímány jako takové, se jasně odráží v reakci veřejnosti, včetně této stížnosti a následného mediálního zpravodajství o incidentu a spekulací o zrušení televizního pořadu.

21. **Veřejná ochránkyně práv** proto konstatuje, že prohlášení místopředsedy byla nevhodná.

22. Pozdější odkaz Komise na „*možná nedorozumění, která by prohlášení mohla vzniknout v rámci veřejnosti*“, byl rovněž nevhodný, což naznačuje, že problém spočívá spíše v vnímání veřejnosti než na slovech zvolených místopředsedou.

23. Veřejná ochránkyně práv konstatuje, že Komise i místopředseda vyjádřili po incidentu silnou podporu svobodě projevu a svobodě sdělovacích prostředků. Místopředsedkyně objasnila, že jejím záměrem není podřývat nezávislost televizní stanice, novináře nebo pořadu.

24. V průběhu tohoto šetření Komise dále objasnila, že rovněž podporuje „*svobodu vysílat nebo zveřejňovat prohlášení kritizující veřejné osobnosti*“. Veřejná ochránkyně práv vyjadřuje politování nad tím, že Komise tak učinila až po jejím zásahu, a nikoli v okamžiku, kdy stěžovatelka poprvé vyjádřila své obavy. Veřejná ochránkyně práv rovněž vyjadřuje politování nad tím, že místopředseda ani Komise se v souvislosti s incidentem neomluvili. To by mohlo jít nějakým způsobem směrem k uznání veřejného znepokojení nad poznámkami.

25. Veřejná ochránkyně práv je však spokojena s tím, že Komise podnikla a obecně podnikla konkrétní praktické kroky k zajištění toho, aby si komisaři byli vědomi svých povinností.

26. V reakci na samostatné obavy vznesené ohledně účasti předsedy Komise a místopředsedy Šuicy na videoklipu k volební kampani se Komise zavázala vypracovat zvláštní pokyny k zajištění správného výkladu a řádného uplatňování kodexu chování. [16] Veřejná ochránkyně práv tuto odpověď vítá, což dokládá, že Komise bere vážné obavy ohledně etického chování komisařů.

27. Veřejná ochránkyně práv však Komisi znovu vyzývá [17], aby komisařům připomněla, že při veřejných prohlášeních je třeba postupovat s náležitou opatrností.

Závěr

Na základě šetření veřejný ochránce práv uzavře tento případ s následujícím závěrem:

Žádná další šetření nejsou opodstatněná.

Stěžovatel a Komise budou o tomto rozhodnutí informováni .

Emily O'Reillyová evropská veřejná ochránkyně práv

Ve Štrasburku dne 26. března 2021

[1] Nazývaný „Hlas lidu“ („Glas Naroda“).

[2] Televizní pořad byl na dubrovnickém kanálu a paní Šuica je bývalá starostka Dubrovníku.

[3] Viz

<https://morski.hr/2020/04/26/suica-ljuta-nazvala-u-eter-i-napala-voditelja-ja-sam-kuma-vase-televizije/>
[Odkaz].

[4] Tento výřitek je překladem přepisu. Původní znění v chorvatštině viz přepis, viz poznámka pod čarou 3.

[5] Viz například

<https://www.telegram.hr/politika-kriminal/emisija-u-kojoj-je-dubravka-suica-u-eteru-napravila-ekscen-nije-ukinuta-vo>
[Odkaz].

[6] Viz [Odkaz]

<https://www.vecernji.hr/vijesti/glasnogovornik-komisije-komentirao-suicino-javljanje-u-program-dubrovacke-televizije>, záznam reakce mluvčího je obsažen v tomto článku.

[7] K dispozici na adrese: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/129654> [Odkaz].

[8] Rozhodnutí Komise ze dne 31. ledna 2018 o kodexu chování členů Evropské komise: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D0221%2802%29> [Odkaz].

[9] Stížnosti č. 1141/2020/MIG a 1143/2020/MIG týkající se Evropské komise a prohlášení jejího předsedy a místopředsedy pro demokracii a demografii před chorvatskými volbami, viz případová stránka: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57346> [Odkaz].

[10] Viz poznámka pod čarou 8.

[11] Tato otázka byla předmětem stížností 1141/2020/MIG a 1143/2020/MIG, viz poznámka pod čarou č. 9 výše.

[12] Následná odpověď Komise na stížnosti 1141/2020/MIG a 1143/2020/MIG je k dispozici na adrese:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/136786> [Odkaz].

[13] V souladu s čl. 2 odst. 2 kodexu chování.

[14] V souladu s čl. 2 odst. 5 kodexu chování.

[15] Viz rovněž čl. 5 odst. 1 a 4 a čl. 9 odst. 3 kodexu chování.

[16] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57346> [Odkaz]

[17] Viz doporučení veřejné ochránkyně práv ve věci 1419/2016/JN k tomu, že Evropská komise neodpověděla občanovi České republiky na prohlášení komisaře pro spravedlnost, spotřebitele a rovnost žen a mužů v souvislosti s případem Čapí hnízdo (Kauza Čapí hnízdo) v českém rádiu:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/89218> [Odkaz].